

UVODNE BESEDE

Dogajanje na področju izobraževanje je precej pestro in zato je ta številka tudi obsežna. Pišemo o javni tribuni za Zavrnitev združevanja javnih zavodov. Objavljamo protestno pismo ministru Turku – smo proti združitvi Sektorja za izobraževanje odraslih s Sektorjem za višje šolstvo na ministrstvu, in odprto pismo ministru, v katerem mu sporočamo, da smo tudi proti združevanju javnih zavodov. Predstavljamo vam dva projekta Andragoškega društva, to sta 'Izobraževanje odraslih kot področje medresorskega sodelovanja' in 'Andragog pri izvajanju učenja in izobraževanja odraslih s posebnimi potrebami'.

Seznamamo vas, da je Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport podelilo izobraževanju odraslih dve nagradi. Pišemo o mednarodni znanstveni konferenci ELOA in o zanimivih novih publikacijah Andragoškega centra Slovenije. Poročamo o pripravah na konferenco ZLUS na temo 'Pomen izobraževanja odraslih za okrepitev aktivne vloge državljanov EU' in Letni posvet o izobraževanju odraslih 2012.

Prijetno branje do naslednjč.

Mag. Darja Zorko Mencin, odgovorna urednica (darja.zorko@gmail.com)

PROTESTNO PISMO MINISTRU DR. ŽIGI TURKU

Andragoško društvo Slovenije
Društvo organizacij za izobraževanje odraslih na SŠ - DOIO
Zveza ljudskih univerz Slovenije
G.I.Z. – Združenje izobraževalnih institucij
Združenje srednjih šol in dijaških domov, Skupnost za izobraževanje odraslih
Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje.

Ljubljana, 3. oktobra 2012

Dr. Žiga Turk
minister
Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport
Masarykova 16
 1000 Ljubljana

Zadeva: **Institut za razvoj vzgoje in izobraževanja** (nedatirano interno gradivo), stališča asociacij za izobraževanje odraslih Slovenije o predlogu MIZKŠ

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport (v nadaljevanju: MIZKŠ) je sredi poletja 2012 poslalo direktorjem javnih zavodov za vzgojo in izobraževanje RS, med temi tudi direktorju Andragoškega centra Slovenije (v nadaljevanju: ACS), interno (nedatirano, nenaslovljeno in nepodpisano) besedilo¹, ki naj bi bilo podlaga za pripravo končnega predloga za ustanovitev Instituta za razvoj vzgoje in izobraževanja – Instituta Blaža Kumerdeja (v nadaljevanju IBK); ta naj bi združil do zdaj samostojne javne zavode na področju vzgoje in izobraževanja v RS, med temi tudi ACS. Predloženemu dokumentu

¹ Le direktorjem zaupano interno gradivo (opremljeno s štirimi klicaji ob besedi interno), se ni obdržalo v internem krogu, saj so ga direktorji – saj kako bi moglo biti drugače – obravnavali s sodelavci v svojih zavodih. Potem je 'dobilo noge' in se začelo širiti, tako da je prišlo v roke 'nepoklicanim'.

manjkajo pomembni podatki o njegovem nastanku. Ni navedeno, kdo so njegovi avtorji, niti kdo ga je izdal (lahko sklepamo, da ste ga je pripravili na MIZKŠ). Med razlogi in cilji ustanavljanja novega krovnega zavoda se omenja »večja učinkovitost, racionalizacija, ...«, a ni podatka, na podlagi kakšne analize in podatkov temelji ta trditev. Ni strokovne analize o stanju javnih zavodov, kakovosti strokovne realizacije nalog, kazalnikov, iz katerih bi bilo to razvidno; podatkov o kadrovske in finančne učinkovitosti. Za opredelitev ciljev, kot so izboljšanje kakovosti dela, vodenja, doseganje sinergije in učinkovitosti na posameznih prioritarnih nalogah, izboljšanje finančne učinkovitosti itn. bi bile potrebne ustrezne analitične podlage. Teh dokument nikjer ne navaja. Kako naj ga javni zavodi, ki naj bi se združili, jemljejo resno?

Asociacije za izobraževanje odraslih odločno protestiramo proti takšnemu – internemu, zaprtemu – načinu obravnavanja javnih zavodov na področju vzgoje in izobraževanja v RS. Ne glede na to vam sporočamo o predloženem dokumentu in predvideni ustanovitvi omenjenega instituta naše ugotovitve in stališča.

1. Javni zavodi, kot pove že njihova opredelitev, so javna zadeva in je obravnava o njihovi reorganizaciji v interesu vseh, ki delujemo na področju vzgoje in izobraževanja v Sloveniji. Kakršnekoli spremembe na tem področju, ki jih želi predložiti resorno ministrstvo – MIZKŠ, nikakor ne morejo biti interna zadeva, o kateri bi se dogovarjali s predstavniki MIZKŠ le direktorji javnih zavodov, temveč je vprašanje, ki zadeva vse, ki delujemo na tem področju. Poleg ustanov in posameznikov, ki se s tem področjem ukvarjajo teoretično in praktično (visokošolski učitelji in raziskovalci, izvajalci in organizatorji izobraževanja itn.) smo to tudi ali predvsem nevladne organizacije – društva in združenja; na področju izobraževanja odraslih so to: Andragoško društvo Slovenije, Zveza ljudskih univerz Slovenije, Društvo za izobraževanje odraslih v srednjih šolah – DOIO, G.I.Z. - Združenje izobraževalnih institucij, Skupnost za izobraževanje odraslih v Zvezi srednjih šol, Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje.
2. Na podlagi zgoraj navedenih utemeljitev **zavračamo dokument**, ki ga MIZKŠ ni dalo v javno obravnavo. S tem seveda ne pristajamo na kakršnekoli ukrepe, ki bi jih MIZKŠ želelo predlagati ali izpeljevati na njegovi podlagi.

Naše ugotovitve in stališča o predloženem dokumentu in predvideni ustanovitvi združenega instituta

- Povezovanje javnih zavodov v predvideni, na novo ustanovljeni združeni institut, pri tem je v ospredju našega zanimanja Andragoški center Slovenije, pomeni ukinitve celovitosti dosedanjega delovanja ACS ter vsebinsko in organizacijsko razdelitev na enote po funkcionalni namembnosti (razvoj, svetovanje in spremljanje, evalvacije in raziskave, podpora), ne glede na specifično področje izobraževanja (otroci in mladina – odrasli; splošno – poklicno izobraževanje; formalno – neformalno izobraževanje itn.). S tem se razbije vsebinska celovitost sistemskega obravnavanja izobraževanja odraslih, seveda pa to pomeni tudi razpršitev strokovnjakov za izobraževanje odraslih, ki zdaj delajo v ACS, na vsebinsko različna področja in slabitev njihove povezanosti z andragoško stroko in njenimi razvojnimi potrebami.
- Takšen razkroj edine slovenske nacionalne razvojno-raziskovalne ustanove za področje izobraževanja odraslih in andragogike je v popolnem nasprotju z dobro premišljeno ustanovitvijo Andragoškega centra Slovenije, s katero je Vlada RS leta 1991 postavila temelje za sistematičen razvoj stroke in prakse izobraževanja odraslih v Sloveniji. Tako je bilo omogočeno, da že dvajset let celostno pristopamo k razvoju sistema izobraževanja

odraslih z raziskovanjem, analiziranjem stanja, razvijanjem novih modelov, pristopov, oblik in metod ter njihovim prenosom v prakso, kjer se ponovno spremlja, evalvira, analizira in nenehno posodablja. Z drobljenjem in razdruževanjem teh področij bi bistveno oslabili delo na področju izobraževanja odraslih in povzročili vnovično razpršitev dobro delujoče in uigrane skupine strokovnjakov. Razbili bi komaj ustvarjeno in že utečeno povezanost vsebinskih področij, ki se je izoblikovala v ACS v dvajsetih letih njegovega delovanja. Ne trdimo, da smo z doseženim zadovoljni, saj bi ob večji podpori politike za ustrezno sistemsko ureditev izobraževanja odraslih lahko dosegli več, a je napredek v primerjavi s preteklostjo očitno.

- Vse v predlogu MIZKŠ navedene cilje udejanja ACS na svoj specifičen način, s katerim dosega: učinkovitost razvojnega dela; kakovost; racionalnost ter preglednost organizacijskega in finančnega ter administrativno-tehničnega delovanja; sinergičnost učinkov. Ima vizijo, osredinjen je na bistvena razvojna področja, njegova dejavnost se ne podvaja z drugimi področji in segmenti vzgojno-izobraževalne dejavnosti. Se povezuje z njimi, kadar je to potrebno in smotno. Opravlja vse temeljne naloge in se tudi sam ravna po strateških usmeritvah, ki so naštetje v predlogu MIZKŠ za ustanovitev IBK. Tudi za ACS je poslanstvo 'dvig kakovosti vzgoje in izobraževanja v Sloveniji'.
- IBK je, za razliko od ACS, prvenstveno k šolski obravnavi otrok in mladine usmerjena ustanova. Besedilo vsebuje za to prepričljive dokaze: je ali naj postane »osrednja razvojna ustanova na področju šolstva«, njegovo področje delovanja je »pedagoška praksa«, usmerjen je v izboljševanje »kakovosti šolskega sistema«; pomagal bo razvijati »kompetence otrok in mladih«; udeleženci izobraževanja so »učenci, dijaki, študenti«; je »inštitut za razvoj šolstva«; vodi in usmerja »otroke in mladostnike«; njegove naloge so »razvoj kurikula«, razvoj in implementacija »pedagoških strategij – strategij učenja in poučevanja«; njegova skrb je razvoj kakovostnega »vodenja pedagoškega dela«, ... »razvoj modernih šol«, skrbi za kakovostno »vodenje vrtcev in šol«; njegova mednarodna dejavnost je to, da se ukvarja z učenci, dijaki, učitelji v šolah v zamejstvu; njegova naloga je »informatizacija šolstva«. O izobraževanju odraslih govori le v enem podpoglavju, to je »Razvoj modelov vseživljenjskega učenja«, kjer so predvidena le 4 delovna mesta, njegov cilj pa je le »mednarodno primerljiv delež uporabnikov sistema VŽU«. Da je področje delovanja instituta predvsem 'šolstvo' je razvidno že iz predlaganega imena oz. naslova: 'Institut Blaža Kumerdeja'; Blaž Kumerdej je bil predvsem šolski ravnatelj, nadzornik in komisar, imel je pomembno vlogo za razvoj šol in šolskega sistema na Slovenskem, izobraževalci odraslih se z njim nikakor ne moremo identificirati.
- Zelo očitno je, da sestavljalci dokumenta, od vseh obravnavanih področij, najmanj poznajo ali sploh ne poznajo delovanja ACS, da ne govorimo o tem, kako malo ali nič ne poznajo izobraževanja odraslih in andragogike. Izobraževanje odraslih enačijo z vseživljenjskim učenjem (!). Nič ne vedo o marginalnem položaju, ki ga je zmeraj imelo (in ga še ima) izobraževanje odraslih v strukturah, ki so (bile) pretežno namenjene obravnavanju šolstva ter otrok in mladine: v nekdanjem Zavodu za šolstvo, v obeh do zdaj izdanih Belih knjigah o vzgoji in izobraževanju, v Pedagoškem institutu, na Ministrstvu za šolstvo in šport in še kje.

Podpisane asociacije za izobraževanje odraslih v Sloveniji zahtevamo od MIZKŠ, da upošteva naše utemeljitve o neustreznosti združevanja ACS in izobraževanja odraslih v predlagani Institut za razvoj vzgoje in izobraževanja in to področje ter našo vodilno razvojno institucijo za področje izobraževanja odraslih izloči tudi iz morebitnih nadaljnjih konceptov združevanja javnih zavodov. Takšnim poskusom se bomo uprli z vsemi sredstvi, ki so nam na voljo!

Postavlja se nam tudi vprašanje o zaupnici sekretarki na MIZKŠ, Mojci Škrinjar, ki vodi aktivnosti za združitev zavodov. Za doseg skupnih ciljev ni potrebno zavodov fizično združiti. Celovitost delovanja izobraževalnega sistema se lahko zagotovi s sodelovanjem avtonomnih in specifično delujočih subjektov, za kar je tudi odgovorno vodstveno osebje na ministrstvu.

Dr. Zoran Jelenc, predsednik Andragoškega društva Slovenije
Ida Srebotnik, predsednica Društva organizacij za izobraževanje odraslih na SŠ
Igor Kotnik, sekretar Zveze ljudskih univerz Slovenije
Jelka Ciuha, predsednica G.I.Z. – Združenja izobraževalnih institucij
Fani Al Mansour, predsednica Združenja srednjih šol in dijaških domov, Skupnost za izobraževanje odraslih
Dr. Ana Kranjc, predsednica Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje.

V vednost: Mojca Škrinjar, sekretarka MIZKŠ

SMO PROTI ZDRUŽEVANJU SEKTORJA ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH S SEKTORJEM ZA VIŠJE ŠOLSTVO

Ljubljana, 27. septembra 2012

Dr. Žiga Turk
minister

MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT
Masarykova 16
1000 Ljubljana

Zadeva: protest

V Andragoškem društvu Slovenije ugotavljamo, da je Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport (MIZKŠ) v poletnem času izpeljalo namero, da združi Sektor za izobraževanje odraslih s Sektorjem za višje šolstvo, za vodjo novega, združenega sektorja pa je imenovalo g. Boštjana Zgonca.

S takšno rešitvijo se ves čas, odkar smo bili seznanjeni z namero Ministrstva, nismo strinjali in se tudi zdaj ne strinjamo. Svoje stališče glede tega smo vam večkrat in na različne načine sporočili, pa tudi javno objavili. Ministrstvo je svoj ukrep utemeljevalo le z organizacijskimi razlogi (racionalizacija, prihranek), ne pa z vsebinskimi, na katere smo opozarjali; pa tudi organizacijskih razlogov Ministrstvo ni prikazalo z ustreznimi analitičnimi podatki in utemeljitvijo. Na organizacijsko in vsebinsko neustreznost takšne rešitve ste bili opozorjeni z večinskimi (ali celo soglasnimi) stališči predstavnikov andragoške stroke (društva, združenja, ACS, posamezni strokovnjaki), ki so vam tudi predlagali ustrežnejše rešitve.

Naša stališča so pregledno podana v sklepih strokovnega posveta, ki ga je organiziralo Andragoško društvo Slovenije v Ljubljani, dne 11. junija 2012. Naše stališče je zgoščeno prikazano v 1. točki predlogov za kratkoročne rešitve, ki se glasi:

Resorno ministrstvo, ki je pristojno za koordiniranje upravljanja in systemskega urejanja tudi izobraževanja odraslih, mora okrepiti položaj in zmogljivost organizacijske enote Sektor za izobraževanje odraslih, ki je na državni ravni odgovorna za izobraževanje odraslih. Sektor

mora vsaj ohraniti svojo relativno samostojnost, za njegovo združitev s Sektorjem za višje strokovno šolstvo ni niti vsebinske in strokovne niti organizacijske in zakonske podlage.

S sklepi in priporočili strokovne razprave v celoti smo vas seznanili že junija 2012 v obsežnem poročilu o strokovnem posvetu. Tedaj smo vas tudi prosili za pogovor o predlaganih rešitvah.

Zdaj lahko le še ugotovimo, da Ministrstvo v tej zadevi in tudi v drugih, ki jih sproža, ne upošteva naših strokovnih predlogov in utemeljitev in da ne upošteva naših pobud za dialog. Žal! Kljub vsemu vam sporočamo, da se z zdajšnjo rešitvijo ne bomo sprijaznili, še naprej se bomo zavzemali, da dobi izobraževanje odraslih ustrezno mesto v državni upravi in tudi na lokalnih ravneh.

Pozdravljamo vas.

Dr. Zoran Jelenc,
predsednik Andragoškega društva Slovenije

JAVNA TRIBUNA ZDRUŽENJ ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Asociacije za izobraževanje odraslih v Sloveniji so se dogovorile, da organizirajo **javno tribuno** z naslovom **'Zavrnitev predloga ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport za združitev Andragoškega centra Slovenije v skupni Inštitut za razvoj vzgoje in izobraževanja v Sloveniji'**.

Razlog za izpeljavo javne tribune je dejstvo, da je Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport (v nadaljevanju: MIZKŠ) sredi poletja 2012 poslalo direktorjem javnih zavodov za vzgojo in izobraževanje v Sloveniji, med temi tudi direktorju Andragoškega centra Slovenije (v nadaljevanju: ACS), interno (nedatirano, nenaslovljeno in nepodpisano) besedilo, ki naj bi bilo podlaga za pripravo končnega predloga za ustanovitev Inštituta za razvoj vzgoje in izobraževanja, ki naj bi se imenoval Inštitut Blaža Kumerdeja. Ta naj bi združil do zdaj samostojne javne zavode na področju vzgoje in izobraževanja v Sloveniji, med temi tudi ACS, v skupno ustanovo. Predloženi dokument je po zasnovi in tudi strokovno tako nepopoln, da ne more biti resna podlaga za razpravo. Nanj smo se asociacije za izobraževanje odraslih že odzvale z odprtim pismom ministru za izobraževanje, znanost, kulturo in šport dr. Žigi Turku.

Ker imamo slabe izkušnje, pa asociacije za izobraževanje odraslih ne pričakujemo, da se bo MIZKŠ na to pismo kakorkoli odzvalo, kot se tudi na naša dosedanja pisma in argumentirane ugovore ni. **Zato prirejamo javno tribuno**, s katero želimo v strokovni in širši javnosti izkazati našo množično zavrnitev namere Ministrstva. Ta za področje izobraževanja odraslih in andragogike ni le nesprejemljiva, temveč je tudi škodljiva. Izobraževanje odraslih je specifično področje izobraževanja, z ukrepom MIZKŠ bi izničili strokovno celovitost in preverjeno uspešno organiziranost dosedanjega delovanja Andragoškega centra Slovenije, s tem pa bi naredili veliko škodo tudi vsebinski in organizacijski celovitosti systemskega obravnavanja izobraževanja odraslih. Ne dvomimo, da bi narejena škoda imela dolgotrajne posledice za razvoj izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Asociacije za izobraževanje odraslih v Sloveniji so želele, da se javne tribune udeležimo vsi, ki delujemo na področju izobraževanja odraslih in tudi vsi tisti, ki spremljajo in podpirajo naš razvoj. To naj bi bil glas ljudstva in stroke. Po prvotnem predlogu naj bi tribuno izpeljali 18.

oktobra, vendar je bil ta sklic odpovedan, ker se je na poziv asociacij odzvalo (prijavilo) premalo udeležencev. Izkazalo se je, da mnogi, ki so se sicer nameravali udeležiti shoda, niso poslali prijave. To je organizatorje spravilo v zadrego, saj tribuna s premajhnim številom udeležencev ne bi imela pravega učinka. Po odpovedi se je pokazalo, da je zainteresiranih udeležencev dovolj in da so bili zaradi odpovedi razočarani. Zato smo se organizatorji odločili za nov termin in vnovič pozvali potencialne udeležene, da se prijavijo.

Zdaj je prijav dovolj, kar obeta, da bo tribuna vsaj kar zadeva udeležbo uspešna. Potekala v **četrtek, 15. novembra 2012**, z začetkom ob 15. uri, v dvorani Srednje glasbene in baletne šole v Ljubljani, Ižanske c. 12.

Vabljeni! Pridite in s svojo udeležbo izkažite svoje nestrinjanje z ravnanjem MIZKŠ, podporo ACS kot samostojni in avtonomni instituciji ter s tem pripadnost in naklonjenost izobraževanju odraslih in andragogiki.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si)

PROJEKT IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH KOT PODROČJE MEDRESORSKEGA SODELOVANJA

V projektu ADS analizira stanje za pripravo izhodišč in programov za nadaljnji razvoj na področju upravljanja izobraževanja odraslih in medresorskega usklajevanja. Dejavnosti izobraževanja odraslih so sestavni del delovanja in nacionalnih programov ne le v Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport (MIZKŠ) in Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, ampak tudi v drugih ministrstvih. V projektu pregledujemo oboje - izobraževalne dejavnosti za potrebe zaposlenih, in izobraževanje, namenjeno prebivalcem na področjih, ki jih pokrivajo posamezni resorji. V Resoluciji o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih 2004 - 2010 je bilo tovrstno izobraževanje umeščeno na prvo prednostno področje - splošno neformalno izobraževanje; v evropskih dokumentih je opredeljeno kot izobraževanje za socialno povezanost in osebno izpolnitev in razvoj. Tovrstno izobraževanje odraslih tudi zagotavlja razvoj vseh osmih temeljnih zmožnosti. V času omejenih virov (kadrov in denarja) je še posebej pomembno, kdo in kako usklajuje načrtovanje izobraževalnih dejavnosti za doseganje nacionalnih ciljev, pri katerih je znanje, usposobljenost ter soodgovornost odraslih za skupno dobro osnovni pogoj za uresničitev postavljenih ciljev. V prvi fazi smo pregledali umestitev izobraževalne dejavnosti v Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvu za kmetijstvo in okolje ter Ministrstvu za zdravje, nadaljevali pa bomo s pregledom stanja tudi v drugih ministrstvih.

V nalogi načrtujemo:

- pregled dokumentov izbranih resorjev, da bi ugotovili, kako obravnavajo izobraževanje zaposlenih in prebivalcev na svojem področju;
- z enostavnim vprašalnikom ugotovitev njihovih stališče o upravljanju izobraževanja odraslih in medresorskem usklajevanju na državni ravni,
- enodnevni republiški posvet z udeležbo kompetentnih predstavnikov vseh resorjev;
- posredovanje sprejetih sklepov in predlogov pristojnim in odgovornim državnim organom ter strokovni javnosti.

Olga Drofenik (odrofenik@acs.si)

ANDRAGOŠKA OBRAVNAVA ODRASLIH OSEB S POSEBNIMI POTREBAMI

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport bo letos sofinanciralo posvet »Andragog pri izvajanju učenja in izobraževanja odraslih s posebnimi potrebami«. Posvet bo Andragoško društvo Slovenije izpeljalo v januarju 2013. Vsebina posveta je zelo aktualna, gre za položaj andragoga ali, kot smo že predlagali, specialnega in rehabilitacijskega andragoga na področju učenja in izobraževanja odraslih s posebnimi potrebami.

Na posvetu bi omogočili povezovanje različnih ciljnih skupin odraslih ljudi s posebnimi potrebami in njihovih asociacij, kajti želja po povezovanju na področju učenja in izobraževanja te populacije obstaja, kar se je izkazalo že na dozdajšnjih srečanjih in posvetih. Opredelitev potreb po specialnem in rehabilitacijskem andragogu na področju posebnih potreb (presojali bi, ali imajo takšne potrebe; razpravljali o metodiki in didaktiki njihovega obravnavanja itn.) pa bi omogočila poenotenje stališč različnih deležnikov o tem vprašanju.

Pomemben element je sistemska umeščenost specialnega in rehabilitacijskega andragoga na področjih učenja in izobraževanja, socialnega varstva in zdravstva (kdo naj financira andragoško dejavnost za posamezna področja; andragog kot profil pri medresorskem povezovanju, kolikšen delež pripada področju izobraževanja; problem, ki ga poznajo in rešujejo tudi v drugih državah EU, praksa ga je že zdavnaj identificirala).

Posvet naj bi tudi odgovoril na vprašanje, kje smo pri razvoju novega študijskega programa, specialne in rehabilitacijske andragogike – ali potrebujemo tovrstni samostojni program ali je dovolj specializacija, kako naj se izobražuje bodoče strokovnjake nove stroke (kdo, kje) ipd. Pomemben del razprave bo tudi opredeljevanje o možnostih medsebojnega sodelovanja predstavnikov različnih ciljnih skupin za odrasle osebe s posebnimi potrebami in njihovega sodelovanja z Andragoškim društvom Slovenije.

K sodelovanju bodo povabljeni ugledni strokovnjaki: PeF Ljubljana, PeF Koper, PeF Maribor, FF, Oddelek za pedagogiko in andragogiko, ACS, FSD, Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije, drugih referenčnih asociacij, GIZ, ZLUS, ter izvajalci izobraževanja odraslih iz prakse.

Cilji posveta so:

- Opredelitev pomena izobraževanja v odrasli dobi za vse ciljne skupine ljudi s posebnimi potrebami, s poudarkom na specifični potrebi.
- Opredelitev didaktično metodičnih posebnosti za različne ciljne skupine.
- Opredelitev potreb po specialnem andragogu na področju posebnih potreb (motnja v duševnem razvoju, gluhi, slepi, osebe po nezgodni poškodbi možganov, gibalno ovirani).
- Začetek razprave o potrebi uvajanja andragoškega dela na področju socialnega varstva in zdravstva.
- Premislek o novi znanstveni disciplini - specialni in rehabilitacijski andragogiki in izobraževanju strokovnjakov na tem področju na Slovenskem.
- Animiranje predstavnikov različnih ciljnih skupin za odrasle osebe s posebnimi potrebami za medsebojno sodelovanje in sodelovanje z asociacijami za izobraževanje odraslih v Sloveniji.
- Priprava zbornika v elektronski obliki.

Na posvet, ki bo v januarju 2013, toplo vabimo vse, ki jih ta tema zanima, veseli bomo tudi in predvsem dejavnega sodelovanja s konkretnimi prispevki.

Mag. Alenka Golob (alenka.golob@guest.arnes.si)

PRIZNANJE ZA BOGATE OKTOBRSE NOVIČKE ACS

Novičke ACS nas vsak mesec oskrbujejo z informacijami in podatki s področja izobraževanja odraslih in andragogike. So postale res nepogrešljiv spremljevalec in informator vseh, ki se ukvarjamo z izobraževanjem odraslih in andragogiko.

Posebno občudovanje in priznanje pa moram izreči uredništvu Novičk in izvršni urednici e-Novičk Nevenki Kocijančič za obsežno in vsebinsko izjemno bogato oktobrsko številko.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si)

POHVALA DR. DANICE PURG

Ob vabilu za udeležbo na javni tribuni, s katero protestiramo proti ukrepom Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport za združevanje javnih zavodov s področja vzgoje in izobraževanja v skupen inštitut, ter ob odprtem pismu ministru dr. Žigi Turku v zvezi s tem, nam je naša mednarodno priznana kolegica, direktorica IEDC-Bled, School of Management, poslala tole prijazno sporočilo:

Dragi gospod Jelenc,
Hvala lepa za vsa sporočila. Veseli me, da se vztrajno borite za izobraževanje odraslih. Žal mi je, da se ne morem aktivneje pridružiti Vašim prizadevanjem, jih pa seveda podpiram. Sem stalno na poti, ko pa sem v Sloveniji, mi ne ostane časa niti za najnujnejše. Vse dobro Vam želim in Vas lepo pozdravljam,

Danica Purg

IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH DVE NAGRADI

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport je letos – presenetljivo – podelilo področju izobraževanja odraslih dve nagradi. Prejeli sta ju dve ustanovi z našega področja, to sta:

- **Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje**, in
- **Andragoški zavod – Ljudska univerza Maribor**.

V nadaljevanju povzemamo obrazložitve:

Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje, prepoznavno kot Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, je izjemno uspešno pri izobraževanju starejših. Deluje kot gibanje, ki se je začelo pod vodstvom dr. Ane Krajnc in dr. Dušane Findeisen na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je dobilo tudi svojo strokovno in znanstveno zasnovo. Utemeljilo in razvilo je delovanje univerz za tretje življenjsko obdobje v Sloveniji, katerih poslanstvo je socialno povezovanje starejših, razumevanje njihove vloge v družbi in njihovo dejavno vključevanje v življenje. Več kakor 25 let njihovega delovanja je velik prispevek k

nujnemu medgeneracijskemu sodelovanju in solidarnosti, za katera je težko najti ustrezne modele.

Danes deluje 45 univerz za tretje življenjsko obdobje v 43 slovenskih krajih. V Ljubljani je bilo leta 2012 vanje vključenih 4.000 udeležencev, v Sloveniji pa kar 15.000. Celotna dejavnost je le minimalno podprta z javnimi sredstvi, večino dela namreč opravijo posamezniki prostovoljno. Po podatkih Eurostata je Slovenija med evropskimi državami po udeležbi starejših v izobraževanju na visokem drugem mestu.

Vse naštetu je skoraj izključna zasluga delovanja Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje. Omogoča celovito uresničevanje načela vseživljenjskega izobraževanja, ki bi mu sicer sledili zgolj z izobraževanjem otrok, mladine in delovno aktivnih odraslih, ne pa tudi starejših odraslih.

Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza že 90 let izjemno uspešno opravlja svoje poslanstvo vseživljenjskega izobraževanja in svetovanja. Zavod je zrasel, se razvijal in še raste na podlagi izobraževalnih potreb v svojem okolju. Če je leta 1922 ustanovljeno Ljudsko vseučilišče organiziralo predvsem predavanja za slovenske izobražence, se je Ljudska univerza po 2. svetovni vojni množično usmerila v širjenje znanja med vsemi sloji prebivalstva. Odločilno vlogo je odigrala pri dvigu izobrazbene ravni mariborskega delavstva, njen prag pa je v devetih desetletjih prestopilo kar 900.000 slušateljev. Zadnjih 20 let je zavod, ob ugotavljanju potreb na trgu dela, veliko ljudi izobrazil za deficitarne poklice, z izobraževanjem za prvi poklic ali prekvalifikacijami pa številnim omogočil socialno in ekonomsko vključenost, tako pa postal pomemben socialni korektiv za trg dela v svojem okolju.

Andragoški zavod Maribor je danes še veliko več. Ponuja bogate izobraževalne in svetovalne storitve za številne ciljne skupine. Svoje poslanstvo opravlja s pretanjenim posluhom za najrazličnejše odrasle udeležence izobraževanja, zaposlene, brezposelne, Rome, priseljence, starejše in mlade, in to z veliko strpnosti in občutljivosti. Njegove dejavnosti potekajo tudi v domovih upokoјencev, v zavodu za prestajanje kazni zapora in drugod. Odmevno in s številnimi nagradami potrjeno je njegovo delovanje v evropskih projektih, v andragoški praksi pa dosega nadpovprečne in tudi v javnosti prepoznane rezultate.

Čestitamo!

Mag. Darja Zorko Mencin (darja.zorko@gmail.com)

MEDNARODNA ZNANSTVENA KONFERENCA ELOA 'INTERGENERATIONAL SOLIDARITY AND EDUCATION OF OLDER ADULTS IN COMMUNITY'

ESREA, Evropsko združenje raziskovalcev s področja izobraževanja odraslih, v svojem okviru združuje raziskovalce v enajstih tematskih omrežjih s področja izobraževanja odraslih; eno od njih je tudi sorazmerno novo omrežje ELOA (Education and Learning of Older Adults), ki se ukvarja z izobraževanjem starejših.

Letos smo se raziskovalci, združeni v omrežju ELOA, od 19. do 21. septembra 2012 zbrali v Ljubljani na tretji mednarodni znanstveni konferenci tega omrežja z naslovom **'Intergenerational solidarity and education of older adults in community'**. Konferenco je organizirala Filozofska fakulteta, Oddelek za pedagogiko in andragogiko (v sodelovanju s Cmepiusom) in ob finančni podpori MIZKŠ ter ARRS. Slavnostni govorniki ob

otvoritvi konference so bili prorektor Univerze v Ljubljani, prof. Aleš Valič, prodekan Filozofske fakultete UL prof. dr. Vojko Gorjanc, predstojnik Oddelka za pedagogiko in andragogiko FF, prof. dr. Janko Muršak ter pobudnik vzpostavitve omrežja ELOA, prof. dr. Bernhard Schmidt-Herta z Univerze Tuebingen.

Konference se je udeležilo več kot 80 udeležencev iz enajstih evropskih držav ter Avstralije in Hong Konga. Uvodna predavanja so imeli priznani strokovnjaki z različnih evropskih univerz: dr. Ana Krajnc (Slovenija), dr. Peter Jarvis (Anglija), dr. Marvin Formosa (Malta), dr. António Fragoso (Portugalska), dr. Ann-Kristin Boström (Švedska) in dr. Barry Hake (Nizozemska). Odprli so mnoga vprašanja, povezana z izobraževanjem starejših v različnih nacionalnih kontekstih in v spreminjajočih se demografskih, ekonomskih, socialnih in političnih okoliščinah. Izhodiščna predavanja so bila podlaga za delo v skupinah, kjer je rezultate lastnega raziskovanja izobraževanja starejših in medgeneracijskega izobraževanja predstavilo 33 strokovnjakov iz različnih držav, med katerimi je bilo tudi 8 predstavitev evropskih projektov s tega področja (v okviru CMEPIUS-a). Prvi večer uvodnega dneva je udeležence konference gostil Slovenski etnografski muzej; tam je potekala predstavitev dela slovenske Univerze za tretje življenjsko obdobje, predstavili so tudi delo starejših prostovoljcev v različnih kulturnih in drugih ustanovah v Sloveniji. Članica Univerze za tretje življenjsko obdobje in prostovoljka - kulturna mediatorka - je udeležence konference popeljala po razstavi »Jaz, mi in drugi: podobe mojega sveta«. Strokovni program smo tako povezovali s kulturnim, starejši sami so tudi s tem opozarjali na pomen dejavnega vključevanja starejših ljudi v družbeno sredino s spodbujanjem učenja različnih generacij na različnih mestih in z različnim namenom.

Rezultati znanstvenega raziskovanja in teoretskih analiz, predstavljeni na konferenci, so vnovič dokazali, da je izobraževanje starejših danes izredno raznoliko področje izobraževanja odraslih, ki si bo – tako zaradi demografskih kot tudi socialnih, ekonomskih, kulturnih in političnih vplivov – v prihodnosti zaslužilo več pozornosti in bo zahtevalo resno delo različnih strokovnjakov in starejših samih, da bo v družbi več vzajemnosti in solidarnosti tudi med različnimi generacijami.

Naslednja konferenca omrežja ELOA bo predvidoma prihodnjo jesen na Danskem.

Dr. Sabina Jelenc Krašovec

POMEMBNE PUBLIKACIJE

Andragoško vodenje

Avgusta 2012 je Andragoški center v projektu ESS Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014 (aktivnost Usposabljanje in spopolnjevanje za andragoško delo) izdal publikacijo Andragoško vodenje avtoric mag. Marije Velikonja, Metke Svetina in dr. Tanje Možina. Namenjena je vodjem izobraževanja odraslih in učiteljem.

Razvijanje kakovosti izobraževanja odraslih

V okviru projekta Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014 je Andragoški center izdal slovensko-angleško promocijsko brošuro Razvijanje kakovosti izobraževanja odraslih / Quality Development in Adult Education.

Temeljne zmožnosti odraslih

V projektu Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2011 do 2014, ki ga omogočata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, je Andragoški center Slovenije izdal nov priručnik z naslovom Temeljne zmožnosti odraslih.

Prirejeno: e-Novičke ACS, oktober 2012: <http://arhiv.acs.si/enovicke/2012/oktober.pdf>.

EAEA news

Oktobra je European Association for the Education of Adults (EAEA) izdala novo številko EAEA news. EAEA je evropska nevladna organizacija, ki ima 124 članov v 44 državah.

Ključna poglavja novic so:

- Potrjevanje neformalnega učenja mora biti brezplačno
- Priporočila EAEA o aktivnem staranju so dobro sprejeta
- Posodobitev Erasmus za vse
- EAEA meni, da je treba povečati proračun za izobraževanje odraslih
- Sledenje prednosti vseživljenjskega učenja
- GINCO zaključna konferenca osredotočena na kvaliteto
- Potovanje skozi vseživljenjsko učenje na evropski ravni.

Več informacij je na voljo: <http://www.eaea.org/news.php?d=2012-10>

Dr. Vida Mohorčič-Špolar, (vida.mohorcic-spolar@guest.arnes.si)

AKTIVNOSTI ASOCIACIJ ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Obvestili smo vas že o tem, da bo Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport sofinanciralo aktivnosti, ki so jih prijavile asociacije za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Zdaj vas obveščamo o načrtu za izpeljavo teh aktivnosti.

1. DOIO Društvo za izobraževanje odraslih v srednjih šolah
 - Posvet: Profesionalizacija in organizacija IO na SŠ v Sloveniji (19. in 20. 11. 2012, Fiesa)
 - Priprava programa: Izobraževanje organizatorjev izobraževanja odraslih
2. ZLUS Zveza ljudskih univerz Slovenije

- Letni posvet: Pomen izobraževanja odraslih za okrepitev aktivne vloge državljanov EU (12. in 13. 12. 2012, Mons, Ljubljana)
- Razvoj programa
- 3. Skupnost združenja Srednjih šol
 - Posvet: Pomen kakovostnega izobraževanja odraslih v luči vseživljenjskega učenja, s prizadevanji za večjo socialno vključenost vseh generacij (organizirajo 8. in 9. 11. 2012 v Mali Nedelji)
- 4. ADS
 - Tri strokovna srečanja in razprave:
 - Prelomni časi - priložnost za izobraževanje odraslih (datum izpeljave razprave še ni določen)
 - Kakovost in odličnost izobraževalca odraslih in izobraževalnih ustanov za IO, 19. 11. 2012 (na posvetu DOIO)
 - Izgorelost, premalo razumljena resničnost v izobraževanju odraslih – v Murski Soboti (datum izpeljave razprave še ni določen).
 - Posvet: Položaj andragoga pri izvajanju učenja in izobraževanja odraslih s posebnimi potrebami, v januarju 2013
- 5. G.I.Z. – Združenje zasebnih IO
 - Posvet : Priložnostno učenje - za vsakogar, kjerkoli, kadarkoli (v Ljubljani, 12. 12. 2012)
 - Z moderiranjem do večje dejavnosti in motiviranosti za učenje odraslih udeležencev v učnem procesu.

Mag. Darja Zorko Mencin (darja.zorko@gmail.com)

LETNI POSVET O IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH 2012

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport ter Andragoški center Slovenije pripravljata **Letni posvet o izobraževanju odraslih 2012**, ki bo **5. in 6. decembra** v kongresnem centru hotela Mons, Ljubljana.

Po uvodnih besedah ministra dr. Žige Turka in začetni predstavitvi družbeno-ekonomskih trendov v Sloveniji do leta 2020 bo beseda tekla o ključnih usmeritvah naše države pri razgovorih z Evropsko komisijo o novi perspektivi. Predstavljena bo tudi aktualna različica **Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih**. O vlogi in ambicijah omrežij v izobraževanju odraslih ter o priznavanju neformalnega učenja bodo udeleženci razpravljali v treh delovnih skupinah, kjer bo priložnost za predstavitev dosežkov in primerov dobrih praks.

Drugi dan posveta bodo o delu v nekaterih tematskih skupinah Evropske komisije poročale predstavnice Slovenije, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve bo posvet obogatilo s predstavitvijo sodobnih 11 tem, ki jih pokriva. Dogodek bomo končali s tradicionalnim omizjem predstavnikov politike, ki bodo odgovarjali na vnaprej postavljena vprašanja udeležencev.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS (zvonka.pangerc@acs.si)

NAJAVA KONFERENCE ZLUS

Sporočamo vam, da bo konferenca Zveze ljudskih univerz Slovenije (ZLUS) v sodelovanju z Andragoškim društvom Slovenije, Društvom organizacij za izobraževanje odraslih pri srednjih šolah in Zvezo srednjih šol, Skupnostjo za izobraževanje odraslih ob podpori Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport dne **12. in 13. decembra 2012**. Tema konference bo **izobraževanje odraslih in njegov pomen za okrepitev aktivne vloge državljanov**. Konferenca bo potekala v kongresnem centru hotela Mons, Ljubljana.

Cilji konference so predstavitev ključnih kompetenc in izobraževanja odraslih za aktivno državljanstvo v spreminjajočem se svetu in pomena izobraževanja in učenja starejših odraslih ter vloge izobraževanja zapornikov in migrantov za njihovo aktivno vlogo v družbi. Nastopajoči bodo predstavili pomen zvišanja ravni pismenosti odraslih kot podlage za aktivnejšo vlogo v družbi ter pomen in vlogo izobraževanja osipnikov.

Prvi dan konference bomo v popoldanskih urah pripravili okroglo mizo s strokovnjaki s področja izobraževanja odraslih o prihodnjem razvoju izobraževanja odraslih.

Drugi dan konference bomo predstavili primere dobrih praks izobraževanja odraslih pri ljudskih univerzah in moderirane delavnice, v katerih bodo lahko udeleženci aktivno sodelovali pri iskanju možnosti za izboljšanje strokovnega dela pri izobraževanju odraslih in za aktivno državljanstvo.

Kot vsako leto doslej bomo na koncu konference oblikovali zaključke in priporočila ter razvojne smernice prihodnjega razvoja na področju izobraževanja odraslih.

Program konference še pripravljamo. Vse informacije o konferenci bodo prav tako objavljene na spletni strani Zveze ljudskih univerz Slovenije www.zlus.si in partnerjev pri pripravi konference.

Mag. Igor Kotnik, generalni sekretar (igor.kotnik@zlus.si)

ADEES, E-glasilo Andragoškega društva Slovenije

Uredniški odbor: dr. Zoran Jelenc, Borka Kucler, mag. Darja Zorko Mencin (odgovorna urednica)

darja.zorko@gmail.com, mag. Marija Velikonja (urednica) marija.velikonja@t-2.net

Oblikovanje naslovnice: Irena Hlede